

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia protecție socială, sănătate și familie

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

4 mai 2017

CPS-6 nr. 81

variantă rectificată

R A P O R T

asupra proiectului de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

nr. 438 din 23.11.2016
(lectura II)

Comisia protecție socială, sănătate și familie la 29 martie 2017 a examinat în lectura a doua proiectul de Lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative. Ulterior au parvenit amendamente din partea deputatului Igor Vredea care au fost dezbătute la ședința Comisiei din 4 mai.

Toate amendamentele deputaților și obiecțiile din avizul Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului au fost supuse dezbaterilor, rezultatele cărora sunt expuse în anexa la prezentul raport, care este parte integrantă a acestuia.

În temeiul celor expuse, Comisia protecție socială, sănătate și familie cu votul unanim al membrilor prezenți (7 voturi – „pro”), a decis examinarea și adoptarea în lectura a doua a proiectului de lege nr. 438, ținând cont de amendamentele acceptate.

Valentina STRATAN,
Vicepreședintele Comisiei

V. Stratan

**Sinteza
propunerilor și obiecțiilor la proiectul de Lege
pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

**nr. 438 din 23.11.2016
(lectura II)**

Nr. d/o	Autorul propunerilor, obiecțiilor	Articolul, alineatul	Textul proiectului de lege	Conținutul propunerilor, obiecțiilor	Decizia Comisiei sesizate în fond	Redacția finală a propunerii, obiecției acceptate de către Comisia sesizată în fond sau motivarea neacceptării
1	2	3	4	5	6	7
1.	Deputatul Lilian Carp	Art. I, pct.5 art. 57 ² , lit. b) Codul Familiei	b) autoritatea tutelară locală – primării de sate (comune) și de orașe.”	Art. 57 ² , lit. b), după sintagma „primării de sate (comune) de completat cu sintagma „orașe și de municipii”.	Se acceptă. (8 – pro)	Art. 57 ² , lit. b) va avea următorul cuprins: „b) autoritatea tutelară locală-primării de sate (comune), orașe și municipii (cu excepția municipiilor Chișinău și Bălți).”

1	2	3	4	5	6	7
2.	<p>Deputatul Vasile Bolea</p> <p>Direcția generală juridică</p>	<p>Art. I pct. 8 art. 66 alin. (3)</p>	<p>La articolul 66 alineatul (3), textul „să transmită copilul unei instituții de stat și să-l ia la evidență, asigurându-i în continuare apărarea drepturilor și intereselor legitime” se substituie cu textul „teritorială să dispună plasamentul copilului în condițiile legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți.”</p> <p>Articolul 142, alineatul (4) va avea următorul cuprins: „(4) Tutela/curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale, conform prevederilor legislației privind protecția specială a</p>	<p>Întru respectarea normelor de tehnică legislativă și a prevederilor enunțate, recomandăm ca să fie examinată intenția autorilor la utilizarea sintagmei „legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți” la Art. I pct.8 și pct.12 (alineatele 4 și 5) din proiectul de lege și înlocuirea acesteia cu trimitere expresă la Legea nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți. La moment prevederile legale la care se face trimitere se conțin doar în Legea nr.140/2013.</p>	<p>Se acceptă (8 - pro)</p>	<p>Redacția finală a acestei modificări va avea următorul cuprins: „La articolul 66 alineatul (3), textul „să transmită copilul unei instituții de stat și să-l ia la evidență, asigurându-i în continuare apărarea drepturilor și intereselor legitime” se substituie cu textul „teritorială să dispună plasamentul copilului în conformitate cu Legea nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.” ”</p> <p>Art. 142, alin. (4) și alin. (5) vor avea următoarea redacție: „(4) Tutela/curatela asupra copiilor rămași temporar fără ocrotire părintească, copiilor rămași fără ocrotire părintească se instituie prin dispoziția autorității tutelare teritoriale, conform prevederilor Legii nr.140 din</p>

1	2	3	4	5	6	7
			<p>copiilor separați de părinți.”; se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Tutela/curatela asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat pe un termen mai mare de 3 luni peste hotare se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, conform prevederilor legislației privind protecția specială a copiilor separați de părinți.</p>			<p>14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți”; se completează cu alineatul (5) cu următorul cuprins: „(5) Tutela/curatela asupra copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat pe un termen mai mare de 3 luni peste hotare se instituie prin dispoziția autorității tutelare locale, conform prevederilor Legii nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.”</p>
3.	Deputatul Vasile Bolea	Art. IV Art. 201 ² alin.(1) Codul penal	„Articolul 201 ² Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești (1) Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500	Se propune expunerea concretă a instituțiilor și serviciilor în care poate fi plasat copilul.	Se acceptă (8 - pro)	Articolul 201 ² alin.(1) va avea următorul cuprins: (1) Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului în instituții rezidențiale sau servicii sociale alternative, se pedepsește cu amendă în

1	2	3	4	5	6	7
			unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.			mărimi de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.
4.	Deputatul Tudor Deliu	Art. V pct. 1 Art. 14 alin. (2) lit. y)	Articolul 14 alineatul (2): la litera y), cuvintele „asigură protecția drepturilor copilului” se exclud; se completează cu litera y ²) cu următorul cuprins: „y ²) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului;”	Art. V, pct. 1 se propune în următoarea redacție: „Art. 14, alineatul (2): se completează cu litera y ² cu următorul cuprins: „y ² decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului”.	Se acceptă (8 - pro)	„Art. 14, alineatul (2) se completează cu litera y ² cu următorul cuprins: „y ²) decide instituirea funcției de specialist pentru protecția drepturilor copilului”.
5.	Deputații O. Domentii V. Stratan B. Golovin V. Cernat L. Lupu V. Panciuc E. Hrenova V. Odnostalco	Art. I pct. 4 art. 53, alin. (2), Codul familiei	Art. 53, alineatul (2) în final se completează cu următorul text: „Părinții poartă răspunderea prevăzută de legislație pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de creștere și educație a copilului.”; se completează cu alineatul (5 ¹) cu următorul cuprins:	Propunem completarea articolului 53, alineatul (2) la final cu sintagma „în condițiile stabilite de Guvern.”	Se acceptă (8 - pro)	Art. 53, alineatul (2) va avea următorul conținut: „Părinții poartă răspunderea prevăzută de legislație pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de creștere și educație a copilului.”; se completează cu alineatul (5 ¹) cu următorul cuprins: „(5 ¹) Dacă plasarea copilului

1	2	3	4	5	6	7
			<p>„(5¹) Dacă plasarea copilului într-un serviciu social a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau de eschivarea în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, instanța de judecată, la cererea autorității tutelare teritoriale, dispune încasarea de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru creșterea și educația copilului în serviciul/serviciile sociale de la momentul plasării pînă la momentul reintegrării copilului în familia părinților.”</p>			<p>într-un serviciu social a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau de eschivarea în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești, instanța de judecată, la cererea autorității tutelare teritoriale, dispune încasarea de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru creșterea și educația copilului în serviciul/serviciile sociale de la momentul plasării pînă la momentul reintegrării copilului în familia părinților, în condițiile stabilite de Guvern.”</p>
6.	Direcția generală juridică	Art. V pct. 2 Art. 29, alin. (1) lit. j) lit. q)	2. Articolul 29, alineatul (1): la litera j), cuvintele „a autorității tutelare,” se exclud; litera q) va avea următorul cuprins: „q) exercită atribuțiile de autoritate tutelară locală, în condițiile legislației;”	La Art. V pct.2 sintagma „ <i>în condițiile legislației</i> ” necesită a fi înlocuită cu norme de trimitere exprese la Codul familiei și Legea nr.140 din 14.06.2013 privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de	Se acceptă parțial (8 - pro)	Trebuie de menționat că normele referitoare la autoritatea tutelară se conțin și în Codul civil. Prin urmare, enumerarea tuturor actelor legislative relevante (care ar putea fi mai multe) nu este o soluție mai corectă decât sintagma generalizatoare

1	2	3	4	5	6	7
				<p>părinți. Astfel, încît, să fie precizat expres care sunt normele legale și care sunt atribuțiile de autoritate tutelară locală pe care trebuie să le exercite primarul.</p>		<p>„în condițiile legii”. Astfel, art. 29, alin.(1) lit. q) va fi expus în următoarea redacție: „q) exercită atribuțiile de autoritate tutelară locală, în condițiile legii;”</p>
7.	Deputatul Igor Vremea	Art.III Art. 201 ² alin.(2)	<p>Articolul 201². Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești (2) Refuzul sau eschivarea cu rea-voință, sub orice formă, a părinților de a (re)integra copilul în familie, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 800 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 120 la 150 de ore.</p>	<p>Propunem excluderea alin. (2) al articolului 201², deoarece acesta nu va asigura realizarea scopului de asigurare a unui mediu prielnic pentru reintegrarea copilului în familie, ci dimpotrivă va exista riscul ca unii părinți să întreprindă acțiuni mimate, doar pentru evitarea răspunderii penale care poate surveni, ceea ce poate genera consecințe negative pentru copil. Or, (re)integrarea copilului se stabilește cu o consultare obligatorie a părinților, care urmează a fi benevolă și esialită de nimeni.</p>	Se acceptă (7 voturi „pro”)	<p>Art. III va fi expus în următoarea redacție: „Articolul 201². Exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești Eschivarea cu rea-voință a părinților de la exercitarea obligațiilor părintești, dacă aceasta a determinat plasamentul copilului, se pedepsește cu amendă în mărime de la 300 la 500 unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore”.</p>

1	2	3	4	5	6	7
8.	Deputatul Igor Vrenea	Art.III Art. 201 ³	<p>Articolul 201³. Împiedicarea exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa</p> <p>Împiedicarea neîntemeiată a unuia sau ambilor părinți să comunice cu copilul ori să ia parte la educarea lui, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.”</p>	<p>Propunem excluderea articolului 201³, deoarece formularea actuală a dispoziției articolului dat încalcă principiul <i>non bis in idem</i> (dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori) prevăzut de Codul de Procedură Penală la articolul 22 și Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului la articolul 4, prin faptul că stabilește o sancțiune suplimentară, penală, pentru fapta care deja a fost sancționată contravențional. Iar în conformitate cu principiul proporționalității și ținându-se cont de gradul prejudiciabil al faptei, considerăm că este suficientă aplicarea sancțiunii contravenționale pentru o astfel de inacțiune. Mai mult ca atât, fapta de împiedicare a exercitării dreptului de a comunica cu</p>	Se acceptă (7 voturi „pro”)	Articolul 201 ³ se exclude.

1	2	3	4	5	6	7
				copilul și de a-l educa este incriminată deja la articolul 64 din Codul Contravențional.		

**Valentina STRATAN,
Vicepreședintele Comisiei**

22 mae 2017

V6 nr. 11/17

**Amendamente la proiectul Legii nr. 438 din 23.11.2016
pentru modificarea și completarea unor acte legislative**

Amendamentul 1

Articolul I, punctul 4

Se exclude propunerea autorilor de a completa art.53 alineatul (2) cu următorul text: *"Părinții poartă răspunderea prevăzută de legislație pentru neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare a obligațiilor de creștere și educație a copilului."*

Argument: Formularea propusă deja se regăsește în alineatul (5) al art. 53. În alineatul (5) această formulare se încadrează mult mai bine decât în alineatul (2).

Amendamentul 2

Articolul I, punctul 4

Alineatul (5)¹ va avea următorul conținut: *"Dacă plasarea într-un serviciu social a fost determinată de violență, neglijare, exploatare, abandon sau acțiuni care pun în pericol viața și sănătatea copilului, instanța de judecată, la cererea autorităților tutelare teritoriale va examina posibilitatea de încasare de la părintele/părinții culpabili a cheltuielilor pentru creșterea și educația copilului/copiilor în serviciul/serviciile sociale de la momentul plasării până la momentul reintegrării copilului/copiilor în familia părinților."*

Argument: Pe de o parte, autorii încearcă să propună o listă de cauze pentru pedepsirea părinților, pe de altă parte propun o abordare de opțiuni nelimitate pentru pedeapsa acestora: *"eschivarea în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești"*. Este extrem de important ca statul să apere copiii de abuz, violență, muncă silnică, dar în același timp trebuie să fim foarte preciși în cerințele pe care le înaintăm. Nu putem accepta formule largi gen *"orice eschivare"*. Faptul că un părinte nu satisface anumite doleanțe ale copilului, nu înseamnă că este o eschivare.

Dacă plasarea în serviciul social a fost cauzată de sărăcie sau starea financiară extrem de precară a familiei, nu are nici un rost să pedepsim acești părinți cu amenzi destul de mari. De aceea, se propune ca instanța de judecată să examineze posibilitatea încasării sumelor de bani necesari educării și creșterii copilului.

Amendamentul 3

Articolul I, punctul 4

În alineatul (7), după cuvântul *"informații"*, se adaugă cuvântul *"veridice"*.

Argument: Este important că informația să fie veridică. De altfel, riscăm că cetățenii să fie obligați să se denunțe unii pe alții în bază unor presupuneri sau zvonuri.

Amendamentul 4

Articolul 1, punctul 5

În articolul 57¹, fraza "*eschivării în orice alt mod a părinților de a-și exercita drepturile și obligațiile părintești*" se va înlocui cu fraza: "*acțiuni care au periclitat viața și sănătatea copilului*".

Argument: Conform tehnicii legislative textul legii trebuie să fie cât mai precis și fără echivoc. Fraze generale care nu indică în mod concret care este obligația părintelui nu pot fi acceptate.

Amendamentul 5

Articolul III, Articolul 201²

Se exclude articolul 201².

Argument: Este inadmisibil să introducem pedeapsă penală pentru "*exercitarea necorespunzătoare a obligațiilor părintești*" sau "*eschivarea*" de la exercitarea acestora, atât timp cât nu avem prevăzut în legislație o listă clară și exhaustivă a acestor obligații. Sub incidența Codului Penal trebuie să cadă doar acțiuni ce țin de violență, exploatare, abandon sau acțiuni care pun în pericol viața și sănătatea copilului.

Amendamentul 6

Articolul III, Articolul 201³

Articolul 201³ va avea următorul conținut: "*Împiedicarea executării hotărârii judecătorești privind dreptului părintelui care locuiește separat de copil de a comunica cu copilul sau de a lua parte la educarea lui, dacă aceasta a fost comisă după aplicarea sancțiunii contravenționale, se pedepsește cu amendă în mărime de la 200 la 400 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 120 de ore.*"

Argument: Formula "*împiedicarea neîntemeiată*" este foarte vagă. Separarea părintelui de copil are loc, de regulă, prin hotărâre judecătorească. Instanța este cea care stabilește modul în care un părinte poate să-și vadă copilul. Prin urmare, penal trebuie sancționat împiedicarea executării hotărârii judecătorești.

Valeriu GHILEȚCHI

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

Secretar al Comisiei Politică Externă și Integrare Europeană

03 mai 2017

IV nr. 136

Comisia protecție socială, sănătate și familie

Prin prezenta, înaintăm următoarele amendamente la proiectul de lege nr. 438 din 23.11.2016 cu privire la modificarea și completarea unor acte legislative:

La articolul III:

1. Propunem excluderea alin. (2) al articolului 201², deoarece acesta nu va asigura realizarea scopului de asigurare a unui mediu prielnic pentru reintegrarea copilului în familie, ci dimpotrivă va exista riscul ca unii părinți să întreprindă acțiuni mimate, doar pentru evitarea răspunderii penale care poate surveni, ceea ce poate genera consecințe negative pentru copil. Or, (re)integrarea copilului se stabilește cu o consultare obligatorie a părinților, care urmează a fi benevolă și nesilită de nimeni.
2. Propunem excluderea articolului 201³, deoarece formularea actuală a dispoziției articolului dat încalcă principiul *non bis in idem* (dreptul de a nu fi urmărit, judecat sau pedepsit de mai multe ori) prevăzut de Codul de Procedură Penală la articolul 22 și Protocolul 7 al Convenției Europene pentru Drepturile Omului la articolul 4, prin faptul că stabilește o sancțiune suplimentară, penală, pentru fapta care deja a fost sancționată contravențional. Iar în conformitate cu principiul proporționalității și ținându-se cont de gradul prejudiciabil al faptei, considerăm că este suficientă aplicarea sancțiunii contravenționale pentru o astfel de inacțiune. Mai mult ca atât, fapta de împiedicare a exercitării dreptului de a comunica cu copilul și de a-l educa este incriminată deja la articolul 64 din Codul Contravențional.

[Signature] / 13.05.2017